

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Bjørnegården

2021

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

- Selvhjulpethed
 - Relationer
 - Ro og nærvær
 - Leg
 - Hygiejne
 - Sociale kompetencer
 - Afleverings og hente situationer
-

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vi reflekterer, beskriver og evaluerer vores pædagogiske praksis ved alle vores afdelingsmøder. Derudover har der bl.a. været ekstra pædagogmøder og daglige refleksioner, og derigennem ændringer af praksis, hvor der har været behov for dette. Altså: Er behovet for refleksion og/eller ændringer opstået, har vi taget hånd om det og foretaget de nødvendige ændringer.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

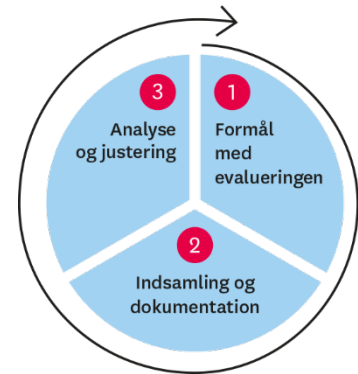
Arbejdet omkring den styrkede læreplan har været i gang på flere niveauer.

Lederen har været på workshop/hørt oplæg om arbejdet med læreplanen, og personalet har deltaget i en temadag om samme emne.

Herefter har der været afholdt en pædagogisk dag med fokus på en fælles definition og brainstorming på, hvad ordene udvikling, trivsel, læring og dannelse betyder i Bjørnegården. Der har været arbejdet i små grupper med blandet personale fra vuggestue og børnehave for at skabe en fælles rød tråd og forståelse af hinandens arbejde.

Personale- og stuemøder har efterfølgende været brugt til at facilitere "færdiggørelsen" af den skriftlige del af læreplanen. Det har været vigtigt i hele udarbejdelsen, at der har været plads til refleksion og faglige diskussioner. Ikke alle medarbejdere har været omkring alle emner, så en videreformidling af oplæg indenfor de enkelte emner har været essentiel for at få skabt mening blandt hele personalegruppen omkring alle områderne. Vi skal arbejde videre med læreplanen fremadrettet og bruge tid på at dykke dybere ned i forståelsen af det skrevne. Det har været en periode i coronaens tegn, og det har sat en begrænsning på muligheden for fælles refleksioner efterfølgende.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Vi ønskede at sætte fokus på at skabe mere ro, nærvær og fordybelse for og med børnene.

Vi var nysgerrige på, om vores struktur kunne være grundlaget for den generelle uro i huset.

Vi var nysgerrige på, hvordan den eksisterende struktur havde indflydelse på børnenes trivsel og udvikling.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Hovedparten af vores dokumentation har bestået af praksisfortællinger samt refleksioner over observationer. Fokus har været på, hvilke tegn vi har set hos børnene. Fremadrettet vil vi inddrage børnene i evalueringen ved at interviewe dem eller føre samtaler med dem.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi lærte at vores åbne struktur på nuværende tidspunkt ikke fungerede for mange børn og skabte en børnekultur, der var urolig, ufokuseret, støjende og konfliktfyldt. Vi lærte, at vi er nødt til hele tiden at forholde os til vores grundlæggende struktur for at skabe det bedste læringsmiljø for børnene. Ved at observere børnene og deres ageren i vores åbne struktur kunne vi se, at vi

med denne børnegruppe ikke havde det optimale læringsmiljø, og derfor var vores vurdering, at vi var nødt til at arbejde videre med skabelsen af en ny struktur

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskemaet.

Vi kiggede på og ændrede vores struktur, som var grundlaget for den generelle uro i huset. Vi skabte flere små legezoner og mindre grupper, som gav plads til børnenes fordybelse og ro. Vi havde fokus på, at det ikke var børnene, der skulle passe ind i strukturen, men strukturen, der skulle passe til børnegruppen. Børnene blev tidligere end ellers fordelt i deres grupperum med en voksen, og det gav børnene en meget forudsigelig dagsrutine, som skabte ro og nærvær.

Pga. corona restriktionerne, skulle forældrene aflevere og hente børnene udenfor. Dette har været medvirkende faktor til at skabe ro inde i huset. "Trafikken" af mange mennesker er blevet stærkt reduceret, og det har stor indvirkning på roen i huset og dermed bedre mulighed for nærvær og fordybelse for børnene.

Evalueringen af corona strukturen har gjort, at vi overvejer hvilke dele vi skal beholde, for at kunne bibeholde nærværet i dagligdagen. Vi har foreløbigt valgt at faseholde afleveringen ved døren om morgenen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Forældrebestyrelsen har været involveret i skabelsen af læreplanen. De er blevet bedt om at komme med perspektiver og input til punktet ”samarbejde med forældre om børns læring”. Det har været vigtigt i denne proces at høre forældrenes ønsker men også involvere dem i det ansvar, de har for deres børns læring, trivsel, udvikling og dannelse. Der kom flere forslag til, hvordan vi i fællesskab kan arbejde videre med styrkelsen af samarbejdet om børnene. I arbejdet og evalueringen omkring en strukturændring har bestyrelsen været involveret fra start. Den pædagogiske hverdag er altid et omdrejningspunkt til bestyrelsesmøderne og her informeres om nye tiltag, og bestyrelsen involveres for at bringe forældrenes perspektiver og forståelser i spil. Der er fælles lavet evalueringer over hele coronasituationen og ønsket om at bibeholde de gode erfaringer fra denne tid er blevet delt og debatteret med bestyrelsen. Forældre har været med til at evaluere, om strukturændringerne i en forældreoptik har haft en positiv effekt på ønsket om ro, nærvær og fordybelse.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

I Bjørnegården har vi et ønske om at arbejde anderledes og med en anden tilgang til vores projektuger. Tidligere har vi haft en tendens til at sprede og brede os for meget, hvilket har medført, at børn og voksne ikke har haft tid til fordybelse i processerne. Kvantitet medfører ikke automatisk kvalitet, og på denne baggrund bliver vores nye begreb for projektuger kaldt ”fordybelsesuger”.

Udgangspunktet for vores nye fordybelsesuger er på følgende tre niveauer.

Hvorfor:

- Vi ønsker at skabe læringsmiljøer, hvor der er tid og ro til fordybelse og gentagelser.
- Vurderinger fra ”Hjernen og Hjertet” er udgangspunkt for valg af indhold og fokuspunkter
- Der skal være fokus på processen og ikke produktet
- Fokus på børneperspektivet. Børnene skal involveres i planlægningen og evalueringen
- Skærpet pædagogisk blik på dannelse af børnegrupperne. På tværs af alder, kompetencer, køn, relationer mm.
- Fordybelse i leg
- Den samme voksne til den samme gruppe børn hver dag i fordybelsesprocessen. Skaber forudsigelighed hos børnene.

- *Bringe de voksnes kompetencer mere i spil. Hvilken læring kan man som voksen bringe ind i læringsrummet sammen med børnene. Det gør ikke noget, at de voksne synes det er sjovt og dermed bringer glæde og energi ind i rummet.*

Hvordan:

- *Skal det være ens i vuggestuen og børnehaven?*
- *Skal det være på samme tidspunkt for alle børn?*
- *Hvordan skal forløbene planlægges?*
- *Hvornår?*
- *Hvor længe?*
- *Skal vi starte med et årshjul for Bjørnegården, som vi kan planlægge fordybelsesugerne efter?*

Hvad:

- *Den konkrete planlægning sker på stuemøderne i afdelingerne og her indtænkes ovenstående punkter, og børnenes perspektiver bringes i spil. De voksne sætter den overordnede ramme, og børnene er med til demokratisk at bestemme indholdet.*

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi har altid været gode til at reflektere sammen om observationer og har tidligere evalueret på både voksne- og børnelæring fra vores læreplansuger med EVA materiale. Vi har dog et ønske om en mere systematisk evalueringskultur, der kan bruges til store og små observationer. Fordybelsesugerne bliver en ny start til at blive fortrolig med evalueringsmetode fra EVA "Tegn på læring II" og materiale om evaluerende pædagogisk praksis fra Børne- og Undervisningsministeriet.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Lige nu er der ingen ændringer.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC